Erityisasiantuntija Henna Rantanen 12.11.2025

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS HE 147/2025 vp, TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN VASTINE

Pyydettynä vastineena valiokunnalle annettuihin asiantuntijalausuntoihin.

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n, Hyvinvointiala Hali ry:n, JHL ry:n, Tehy ry:n, SAK ry:n sekä STTK ry:n antamissa asiantuntijalausunnoissa nousi esiin huomioita esityksen vaikutuksista palvelujen laatuun ja osaamiseen, vaikutusten kumuloitumiseen ja tasa-arvoon, vaikutuksiin työhyvinvointiin ja työvoiman veto- ja pitovoimaan sekä koulutussuunnitelman laatimiseen. Näihin teemoihin liittyviin huomioihin on vastattu työ- ja elinkeinoministeriön 5.11.2025 päivätyssä valiokunnalle osoittamassaan vastineessa.

Vaikutukset työllisyyteen

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT toteaa lausunnoissaan, että vaikutukset työllisyyteen ja työkykyyn jäävät esityksessä aliarvioiduiksi. Myös Tehy ry on kritisoinut lausunnossaan esityksen arviota koulutuskorvauksen lakkauttamisen vaikutuksesta työntekijöiden kouluttautumiseen. Esityksessä todetaan, että ottaen huomioon koulutuskorvauksen suuruuden suhteessa koulutuksen aikaisiin palkkakustannuksiin, sekä sen, että koulutuskorvauksen poistuminen ei todennäköisesti tarkoita työntekijöiden kouluttautumisen merkittävää vähenemistä, koulutuskorvauksen lakkauttamisen vaikutus työllisyyteen voidaan arvioida vähäiseksi.

Jotta koulutuskorvauksen lakkauttaminen vaikuttaisi negatiivisesti työllisyyteen, tulisi sen ensinnäkin johtaa siihen, että täydennyskoulutus vähenisi. Tämän lisäksi täydennyskoulutuksella tulisi olla positiivinen vaikutus työllisyyteen. Koulutuskorvauksen vaikutuksia koskevan tutkimustiedon puuttuessa ei ole täysin selvää, miten koulutuskorvauksen poistuminen vaikuttaisi työntekijöiden kouluttautumiseen ja sitä kautta työllisyyteen. Tältä osin vaikutusarvioihin liittyvät epävarmuudet on tuotu esiin esityksessä.

Kuten esityksessä on todettu, tutkimuskirjallisuuden mukaan työnantajan tarjoaman koulutuksen on havaittu lisäävän osallistujien työllisyyttä. Ei kuitenkaan ole olemassa näyttöä siitä, että koulutus merkittävällä tavalla vähenisi koulutuskorvauksen lakkauttamisen vuoksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön tekemän selvityksen (Seuri Allan 2023, Jatkuvan oppimisen tukien ja etuuksien selvitys, Opetus ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2023:13) mukaan aikasarjatarkastelujen perusteella koulutuskorvaus (ja koulutusvähennys) näyttävät

kohdistuvan pitkälti koulutukseen, joka olisi toteutettu muutenkin. Selvityksen mukaan vuoden 2014 uudistus ei vaikuta kasvattaneen työntekijöiden osallistumista täydennyskoulutukseen tavalla, joka erottuisi aikasarjatarkastelussa.

Säästövaikutus julkiseen talouteen

Valtiovarainministeriö toteaa lausunnossaan, että koulutuskorvauksen lakkauttamisesta aiheutuva tosiasiallinen säästövaikutus julkiseen talouteen voi hyvinvointialueiden osalta kokonaisuutena jäädä hallituksen esityksessä arvioitua pienemmäksi.

Valtiovarainministeriön huomiot esityksen taloudellisista vaikutuksista vastaavat hallituksen esityksessä esitettyä. Esityksessä on tuotu esiin, että koulutuskorvauksen lakkauttaminen vähentäisi vuonna 2027 valtion menoja 12 miljoonalla eurolla. Kuntien ja hyvinvointialueiden kustannusten nousun huomioiminen valtion rahoitusosuuksissa pienentäisi arvioitua valtion säästöä vuodesta 2028 eteenpäin. Tämän vaikutuksen arviointiin liittyy jonkin verran epävarmuutta ja sen suuruuteen vaikuttavat muun muassa kuntien ja hyvinvointialueiden henkilöstön koulutuksen määrä sekä se kuinka suuri osuus kuntien henkilöstön koulutuksesta kohdistuu valtionosuustehtäviin.

Lisätietopyyntö

Valiokunta on pyytänyt työ- ja leinkeinoministeriöltä tietoa, paljonko kouluttautumismahdollisuutta on hyödynnetty, eli paljonko 12 miljoonalla eurolla on saatu koulutuspäiviä.

Työ- ja elinkeinoministeriö on vastauksena koostanut oheisen taulukon:

	Koulutuskorvauksen määrä (milj, euroa)	**Työnantajien määrä**	**Koulutuspäivien määrä**
2024	11,5	602	512 268
2023	10,2	616	451 522
2022	8,8	591	407 738
2021	8,1	555	347 762
2020	11,6	609	557 100
2019	11,7	646	585 200